

EFFAT

EUROPEAN FEDERATION OF FOOD, AGRICULTURE AND TOURISM TRADE UNIONS

CIBE-CEFS-EFFAT Conference Reform of the European sugar regime

28 June 2005

Speech Martin Siecker

De vraag of het gemeenschappelijk Europese landbouwbeleid op de helling moet is hier niet aan de orde. Voortschrijdend inzicht heeft ervoor gezorgd dat elk weldenkend mens het daar over eens. Maar over de mate waarin en het tempo waarmee bestaat een voortschrijdend verschil van inzicht tussen Europese bestuurders en Europese burgers. Die groeiende kloof is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de manier waarop dat veranderingsproces wordt uitgevoerd.

Ik sta hier niet alleen als lid van het Europees Economisch en Sociaal Comité, maar ook als vakbondsbestuurder. Als voorzitter van de EFFAT, de Europese koepel van bonden die werknemers organiseren in de agrarische sector en de voedingsindustrie vertegenwoordig ik een groep van 560.000 werknemers in Europa die direct of indirect hun broods verdienen in de suikerketen.

De suiker is tot nog toe buiten schot gebleven bij de hervorming van het GLB. Dat het nieuwe GLB nu ook gaat gelden voor de suiker waardoor we tegelijk voldoen aan de afspraken in het kader van de WTO is onvermijdelijk. Daar verzet ik mij ook niet tegen: niet als vakbondsbestuurder en niet als lid van het EESC. Waar ik moeite mee heb, en ik niet alleen, is de manier waarop dit beleid wordt aangepakt. Voor de suiker gelden ineens andere normen, de productie moet verder worden afgebouwd en in een hoger tempo dan bij andere gewassen. Met name in die ongelijke behandeling van de suiker zit de pijn.

Ik ben niet alleen vakbondsbestuurder en EESC-lid, ik ben ook Nederlander. Daarom kijk ik even naar de gevolgen van deze voorstellen voor Nederland. In dat land ken ik de situatie het best. In haar voorstel voor de reorganisatie van het suikerbeleid is mevrouw Fischer Boel optimistisch over de negatieve gevolgen voor Nederland; die zullen er in haar beleving nauwelijks zijn. In Nederland wordt daar anders over gedacht. Er is een suikerplatform opgericht waarin alle in de suikerketen actieve partijen betrokken zijn, ook de vakbonden. Dat platform heeft onderzoek laten doen naar de gevolgen voor Nederland als dit beleid wordt uitgevoerd. De conclusies van dat onderzoek zijn heel wat minder optimistisch.

Voor bietenboeren is de suiker de kurk waar de onderneming op drijft, de marge op deze teelt garandeert hun bestaan. Het rendement op andere teelten is immers nagenoeg nihil. Als je de enige winstgevende productie weghaalt blijft te weinig over voor de boeren om te blijven produceren. Daardoor droogt de aanvoer van suikerbieten naar de fabrieken op zodat die hun deuren ook kunnen sluiten. In de toeleverende industrie daaromheen en in de transportsector vallen ook geweldige klappen. De suikerindustrie

verdwijnt uit Nederland, in totaal 11.500 banen in de suikerketen worden vernietigd als deze plannen omverkort worden doorgevoerd.

Een cabaretier heeft nog niet zo lang geleden Nederland verrijkt met een nieuwe definitie van het begrip "optimist": dat is een slecht geïnformeerde pessimist. Ik heb daar toen hartelijk om gelachen en was het eigenlijk allang weer vergeten. Maar toen ik het voorstel van mevrouw Fischer Boel las moest ik daar opeens toch weer aan denken. Ik beveel haar van harte het Nederlandse onderzoek aan, ik heb begrepen dat het suikerplatform de samenvatting, de conclusies en aanbevelingen momenteel in een aantal Europese talen laat vertalen.

De aanbeveling van de onderzoekers in Nederland is helder en eenduidig. Zij pleiten voor een reorganisatie van de suikersector in Europa, dat is onomstreden. Die reorganisatie moet ook conform de uitgangspunten van GLB en WTO, niks mis mee. De suikersector in Nederland zal dan weliswaar inkrimpen maar het meest gezonde en concurrerende deel heeft dan in ieder geval weer een toekomst voor zich in Nederland. Als de Europese suikersector conform de plannen van Fischer Boel verder en sneller moet reorganiseren dan strikt formeel moet van GLB en WTO heeft de Nederlandse suikerindustrie haar toekomst achter zich.

Ik wil terug naar mijn rol als vakbondsbestuurder, ik behartig de belangen van de werknemers in deze sector. Mijn bond is lid van een internationale federatie en maakt deel uit van een wereldwijde beweging. Die beweging heeft overal leden, die leden hebben overal belangen. Het is de taak van de internationale federatie om daar balans in te brengen, om belangen van werknemers in rijke landen af te wegen tegen belangen van leden in ontwikkelingslanden en vervolgens een eerlijk, rechtvaardig en afgewogen besluit te nemen.

De vakbeweging is tegen exportsubsidies van landbouwproducten, het congres van het EVV heeft een motie van die strekking in 2003 aangenomen in Praag. Maar af en toe is het hemd nader dan de rok – en dat is logisch. Wij hebben die subsidies liever niet, maar wij hebben ook leden met banen die mede van die subsidies afhankelijk zijn. En wij willen niet dat de EU die banen met één pennenstreek schrapt, de leden van de bonden in de Europese Unie betalen ten slotte geen contributie om hun banen te laten vernietigen. Als deze plannen doorgaan verdwijnt 25 % van de banen in de Europese suikerindustrie.

Als je dat leest denk je ach, 25 % procent, dat valt mee. Maar we hebben het hier over gemiddelden, en dat kan een sterk vertekend beeld geven. Ik denk aan het voorbeeld van het voetbad. Voor een ontspannend voetbad is een temperatuur van 50 graden perfect. Wanneer je met je éne voet in kokend water zit en met je andere in ijs is de gemiddelde temperatuur 50 graden, maar dát voetbad wil niet echt ontspannend worden kan ik u verzekeren. Met suikerbieten het net zo. In Duitsland en Frankrijk zal veel minder dan 25 % van de banen verdwijnen als gevolg van de sanering, in andere landen zal dat percentage veel hoger zijn. De klappen vallen bijna allemaal in regio's waar de werkloosheid toch al hoog is en het perspectief op vervangende werkgelegenheid afwezig - in ieder geval op de korte termijn. In die regio's zal de sanering heel anders beoordeeld worden.

Hoe kan je nou een sociaal rampenscenario als dreigt met de suiker voorkomen? Daar is maar één antwoord op: probeer voor je met nieuwe plannen komt eens met een aantal betrokken partijen vooraf te overleggen over welke kant je op wilt, over welke voorwaarden voor die partijen wel aanvaardbaar zijn en welke niet.

Stel je voor dat de Europese Commissie besluit dat de begroting verdubbeld moet worden en de ministers van financiën van de lidstaten daarover pas informeert wanneer

het besluit daartoe genomen is. Ziet u het voor zich? Nee, ik ook niet. Maar wat mij echt verbaast is het verschil in behandeling. Als het gaat om economische belangen nemen Europese bestuurders de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht en wordt er tegen de klippen op overlegd. Als het gaat om sociale belangen is die zorgvuldigheid ver te zoeken, bonden worden aan de lopende band geschoffeerd door ze op geen enkele manier te betrekken bij beslissingen met ingrijpende sociale gevolgen. De oriëntatie van deze Europese commissie op de sociale component van een verenigd Europa is **0**, er is gewoon **absoluut geen** aandacht voor. En dat is op z'n minst schokkend te noemen.

De EFFAT wil graag meewerken aan een reorganisatie van de suikersector in Europa. Dat moet dan wel een warme sanering worden. Wij aanvaarden dat de suikersector in Europa moet krimpen maar dan wel op een manier waarin de sector als geheel binnen de kaders van GLB en WTO een toekomst in Europa heeft en met veel aandacht voor de sociale gevolgen. Bijvoorbeeld in de een of andere vorm van compensatie in die regio's waar de hardste klappen vallen als gevolg van die sanering. Als wij aan zo'n reorganisatie meewerken willen wij de besluitvorming daarover ook kunnen beïnvloeden. Dat betekent dus dat we niet achteraf geïnformeerd worden maar vooraf geconsulteerd.

Misschien is dat nog wel het meest kenmerkend voor het Europa van vandaag: de groeiende kloof tussen de onzekerheid en het onbegrip in Europa en die vierkante kilometer naar binnen gekeerde zelfgenoegzaamheid in Brussel. Zolang die houding niet veranderd en bestuurders bij de uitoefening van hun functie met hun rug naar de burgers toe blijven staan zal de echo van het "nee" dat al zo luid klonk in Frankrijk en Nederland vele malen versterkt worden en nog heel lang nagalmen in een verenigd Europa dat, als het om wezenlijke dingen gaat, tot op het bot verdeeld blijkt.